

Strona główna>Twoje prawa>Ofiary przestępstw>Prawa ofiar – w poszczególnych państwach

Prawa ofiar – w poszczególnych państwach

Polska

Za **ofiarę przestępstwa** zostaniesz uznany wówczas, jeśli zostałeś pokrzywdzony na skutek czynu, z którym ustawa karna wiąże sankcję karną. Stanie się tak na przykład, jeśli doznałeś obrażeń lub twój majątek został uszczuplony na skutek zniszczeń lub kradzieży. Jako ofiara przestępstwa masz określone ustawą prawa podczas postępowania karnego i po jego zakończeniu. Możesz również skorzystać z różnych form pomocy i wsparcia oraz dochodzić kompensacji i naprawienia szkody powstałej na skutek przestępstwa.

Na postępowanie w sprawach karnych w Polsce składa się postępowanie przygotowawcze oraz postępowanie sądowe. Postępowanie przygotowawcze poprzedza postępowanie sądowe. Jego celem jest ustalenie faktów związanych z popełnionym przestępstwem oraz wykrycie sprawców. Policja i prokuratura zajmują się gromadzeniem dowodów. Jeśli zgromadzony przez policję i prokuraturę materiał dowodowy jest wystarczający, sprawcy zostaną postawione zarzuty. W przeciwnym razie sprawę umarza się. Sformułowany przez prokuraturę akt oskarżenia podlega rozpoznaniu przez sąd.

Podczas procesu sądowego, sąd rozpoznaje zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w celu ustalenia winy oskarżonego. Oskarżony, który zostanie uznany winnym zarzucanych mu czynów, podlega przewidzianej prawem karze. W przeciwnym razie zostanie oczyszczony z zarzutów.

Aby uzyskać potrzebne informacje, proszę kliknąć na poniższe linki:

1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa

2 - Składanie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

3 - Moje prawa po zakończeniu procesu

4 - Odszkodowanie

5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy

Ostatnia aktualizacja: 02/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przestępstwie?

Pokrzywdzony jest pouczany na piśmie o jego uprawnieniach przed pierwszym przesłuchaniem, które ma miejsce po złożeniu zawiadomienia o przestępstwie. Do tego czasu organ może przekazać pokrzywdzonemu informacje o jego uprawnieniach, które będą przydatne w danych okolicznościach.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popełniono przestępstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Prawa obywateli państw trzecich są chronione tak samo, jak prawa obywateli państw członkowskich UE z wyjątkiem prawa do państwowej kompensaty przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych - kompensata przysługuje wyłącznie obywatelom państw członkowskich UE.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa?

Przed pierwszym przesłuchaniem pokrzywdzony otrzymuje na piśmie informacje dotyczące jego najważniejszych uprawnień, w tym jego statusu w postępowaniu przygotowawczym, możliwości składania wniosków o przeprowadzenie określonych czynności (np. przesłuchania świadków), korzystania z pomocy pełnomocnika oraz ubiegania się o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu, prawie do skierowania sprawy do mediacji, dostępu do akt, wnoszenia zażaleń na decyzje o umorzeniu postępowania, możliwościach naprawienia szkody przez oskarżonego lub uzyskania kompensaty państwowej, dostępie do pomocy prawnej, dostępnych środków ochrony i pomocy, dostępie do pomocy finansowanej ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, możliwości wydania europejskiego nakazu ochrony, organizacjach wsparcia pokrzywdzonych oraz o możliwości zwrotu kosztów poniesionych w związku z udziałem w postępowaniu.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa /dochodzenia lub w czasie procesu)?

W toku postępowania, do czynności prowadzonej z udziałem pokrzywdzonego, który nie włada językiem polskim, wzywa się tłumacza. Pisma kierowane do tej osoby lub otrzymywane od tej osoby są tłumaczone. Pokrzywdzony nie ponosi kosztów tłumaczenia.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą niepełnosprawną)?

Dzieci – ofiary przestępstw są reprezentowane przez rodziców lub osoby, które faktycznie się nimi opiekują. W przypadku osób nieporadnych (np. starszych) ich uprawnienia może wykonywać osoba faktycznie sprawująca nad nimi opiekę. Rodzice lub faktyczni opiekunowie powinni czuwać, by pozostający pod ich opieką pokrzywdzeni prawidłowo uczestniczyli w czynnościach procesowych, a w razie wątpliwości co do rozumienia znaczenia czynności przez ich podopiecznych, mogą o tym informować organ prowadzący postępowanie.

Usługi wsparcia dla ofiar przestępstw

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

W Polsce funkcjonuje Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, który gromadzi środki, między innymi, na pomoc dla ofiar przestępstw i osób im najbliższych. Dysponentem Funduszu jest Minister Sprawiedliwości, który przekazuje dotacje wybranym w drodze konkursu organizacjom pozarządowym specjalizującym się w pomocy dla pokrzywdzonych. Pomoc finansowana ze środków Funduszu obejmuje pomoc prawną, psychologiczną oraz materialną.

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Organ prowadzący postępowania ma obowiązek pouczenia pokrzywdzonego przed pierwszym przesłuchaniem o możliwości uzyskania pomocy finansowanej z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Jak chroni się moją prywatność?

Dane dotyczące miejsca zamieszkania oraz miejsca pracy pokrzywdzonych nie są dostępne dla sprawcy.

W odniesieniu do świadków – a więc z reguły do wszystkich pokrzywdzonych – prokurator lub sąd w szczególnie poważnych przypadkach może zdecydować o utajeniu jego danych osobowych i innych okoliczności umożliwiających identyfikację. Może to nastąpić, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia, wolności albo mienia w znacznych rozmiarach dla tej osoby lub osoby dla niej najbliższej.

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Dostęp do wsparcia dla ofiar przestępstw nie wymaga złożenia zawiadomienia o przestępstwie. Osoba, która chciałaby skorzystać z pomocy powinna jedynie uprawdopodobnić, że na jej szkodę popełniono przestępstwo.

Środki ochrony osobistej - jeśli jestem w niebezpieczeństwie

Jakie rodzaje ochrony są dostępne?

Pokrzywdzonemu oraz osobom najbliższym w razie zagrożenia życia lub zdrowia przysługuje:

ochrona udzielona w trakcie czynności procesowej,
ochrona osobista,
pomoc związana ze zmianą miejsca pobytu.

Kto może mi zapewnić ochronę?

Ochrony udziela komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Oceny, czy stosowanie i kontynuowanie środków ochrony i pomocy jest konieczne dokonuje komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)?

Organ prowadzący postępowanie ma obowiązek prowadzenia czynności z udziałem pokrzywdzonego w taki sposób, aby nie wywoływały negatywnych następstw. Powinien zawsze reagować w sytuacji, kiedy pokrzywdzony nie jest traktowany z należyтым szacunkiem albo kiedy nie czuje się bezpiecznie. W sprawach o zgwałcenie i podobne przestępstwa pokrzywdzonego przesłuchuje się na posiedzeniu, w specjalnym pomieszczeniu, bez udziału sprawcy. Podczas rozprawy przewodniczący składu sądu może zdecydować, że oskarżony opuści salę rozpraw na czas składania zeznań przez pokrzywdzonego.

Jakie środki ochrony są dostępne dla najbardziej bezbronnych ofiar przestępstw?

Jeżeli pokrzywdzony jest nieporadny, np. ze względu na wiek lub stan zdrowia, i nie jest w stanie czynnie uczestniczyć w procesie, jego uprawnienia może wykonywać osoba faktycznie sprawująca nad nim opiekę.

Jestem małoletni - czy mam specjalne prawa?

W przypadku pokrzywdzonych małoletnich, ich uprawnienia wykonują przedstawiciele ustawowi albo osoba, która faktycznie sprawuje opiekę. Jeżeli sprawcami przestępstwa są rodzice, małoletniego pokrzywdzonego reprezentuje w procesie ustanowiony przez sąd kurator.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie są moje prawa?

W razie śmierci pokrzywdzonego osoby najbliższe mogą występować zamiast niego w toczącym się postępowaniu. Przysługują im wtedy wszystkie uprawnienia pokrzywdzonych.

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie są moje prawa?

Osoby najbliższe dla pokrzywdzonych mają prawa do korzystania z pomocy prawnej, psychologicznej oraz materialnej finansowanej ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. W najpoważniejszych przypadkach, jeżeli istnieje zagrożenie dla życia lub zdrowia tych osób, mogą zostać im przydzielone środki ochrony i pomocy (ochrona na czas czynności procesowej, ochrona osobista, pomoc w zakresie zmiany miejsca pobytu).

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Jakie są warunki korzystania z mediacji? Czy będę bezpieczny/bezpieczna podczas mediacji?

Sprawa może zostać skierowana do mediacji na etapie postępowania przygotowawczego lub sądowego pod warunkiem wyrażenia na to zgody przez pokrzywdzonego oraz oskarżonego. Postępowanie mediacyjne jest prowadzone przez mediatora w sposób bezstronny i poufny. W trakcie mediacji pokrzywdzony ma możliwość przedstawienia swojego stanowiska, tj. wskazać, czego oczekuje od sprawcy. Mediacja nie kończy postępowania karnego, ale jej wyniki są brane pod uwagę zarówno przez prokuratora, jak i sąd.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

Przepisy regulujące prawa osób pokrzywdzonych przestępstwem są zamieszczone w Kodeksie postępowania karnego, Kodeksie karnym, Kodeksie karnym wykonawczym, ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 325), ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015, poz. 21), rozporządzeniu z dnia 29 września 2015 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 683), ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 75 z późn. zm.).

Ostatnia aktualizacja: 02/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

2 - Składanie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie?

Zawiadomienie o przestępstwie składa się w prokuraturze lub na policji na piśmie lub ustnie do protokołu. Pismo z zawiadomieniem o przestępstwie można złożyć osobiście lub dostarczyć za pośrednictwem poczty (również elektronicznej).

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Osoba, która złożyła zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa powinna zostać powiadomiona w ciągu 6 tygodni o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia. W razie braku takiej informacji może złożyć zażalenie do prokuratora nadrzędnego.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)? Na jakich warunkach?

Pokrzywdzony może w postępowaniu przygotowawczym oraz sądowym korzystać z pomocy profesjonalnego pełnomocnika - adwokata lub radcy prawnego. Pokrzywdzony może go ustanowić samodzielnie, a jeżeli jego sytuacja finansowa na to nie pozwala, może ubiegać się o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu. W tym celu należy złożyć do sądu lub prokuratora pismo, w którym należy wykazać, że pokrzywdzony nie jest w stanie sam uiścić wynagrodzenia pełnomocnika.

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Jeżeli pokrzywdzony występował w postępowaniu wyłącznie w charakterze świadka, przysługuje mu zwrot kosztów przejazdu, noclegu, utrzymania oraz utraconego zarobku lub dochodu.

Jeżeli pokrzywdzony występował w charakterze oskarżyciela posiłkowego lub prywatnego, przysługuje mu zwrot innych uzasadnionych wydatków, w tym związanych z ustanowieniem pełnomocnika.

Aby uzyskać zwrot kosztów należy złożyć wniosek oraz – o ile jest to możliwe - przedstawić dokumenty potwierdzające poniesione wydatki.

Moja sprawa została umorzona zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

Pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego oraz na postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego. Pouczenie o sposobie składania zażalenia doręcza się wraz z tymi postanowieniami.

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Pokrzywdzony uczestniczy w postępowaniu przygotowawczym w charakterze strony bez konieczności składania specjalnego oświadczenia.

W postępowaniu przed sądem w sprawach z oskarżenia publicznego pokrzywdzony może działać w charakterze strony – oskarżyciela posiłkowego, jeżeli złoży oświadczenie, że zamierza występować w takiej roli.

W sprawie z oskarżenia prywatnego pokrzywdzony jako oskarżyciel prywatny jest stroną.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym, oskarżycielem prywatnym? Czy mogę wybrać swoją rolę?

Pokrzywdzony jest ofiarą przestępstwa.

W postępowaniu przygotowawczym z mocy prawa jest jego stroną.

W postępowaniu przed sądem w sprawach z oskarżenia publicznego może występować w charakterze strony, jeżeli tak zadecyduje i wtedy jest oskarżycielem posiłkowym.

W sprawach z oskarżenia prywatnego pokrzywdzony jest stroną - oskarżycielem prywatnym.

Pokrzywdzony niezależnie od tego, czy działa w charakterze strony, praktycznie zawsze jest przesłuchiwany w charakterze świadka.

Obecnie w postępowaniu karnym nie możliwości występowania w charakterze powoda cywilnego.

Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

Pokrzywdzony, nawet jeżeli nie działa przed sądem w charakterze strony, ma prawo uczestniczyć w czynnościach sądu, które mają istotne znaczenie z punktu widzenia ochrony jego interesów. Ma prawo uczestniczenia w rozprawie oraz w posiedzeniu dotyczącym warunkowego umorzenia postępowania, skazania oskarżonego bez rozprawy oraz umorzenia postępowania z powodu niepoczytalności oskarżonego i zastosowania środków zabezpieczających z powodu niepoczytalności sprawcy. Podczas rozprawy pokrzywdzony może sprzeciwić się wnioskowi oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego, może złożyć wniosek o nałożenie na sprawcę obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia.

W razie warunkowego umorzenia postępowania karnego pokrzywdzony może złożyć wniosek o jego podjęcie.

Pokrzywdzony, jeżeli zdecydował się działać przed sądem w charakterze strony, może dokonywać określonych czynności procesowych: składać wnioski dowodowe, zadawać pytania świadkom i biegłym, przedstawić stanowisko, np. podać, jakiego rozstrzygnięcia sądu oczekuje. Ma prawo odwoływania się od orzeczeń.

Pokrzywdzony, który otrzyma wezwanie w charakterze świadka ma obowiązek stawić się i złożyć zeznania. Jeżeli nie stawi się bez usprawiedliwienia może zostać ukarany.

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Pokrzywdzony może składać wnioski dowodowe jeżeli występuje w charakterze oskarżyciela posiłkowego lub prywatnego.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

Przed pierwszym przesłuchaniem pisemnie poucza się pokrzywdzonego o posiadaniu statusu strony procesowej w postępowaniu przygotowawczym oraz o wynikających z tego uprawnieniach.

Pokrzywdzony jest informowany pisemnie o skierowaniu do sądu aktu oskarżenia, o terminach i miejscu rozpraw bądź posiedzeń sądu, w których ma prawo uczestniczyć.

Jeżeli na rzecz pokrzywdzonego orzeczono obowiązek naprawienia szkody, sąd doręcza mu odpis wyroku.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

W toku postępowania przygotowawczego pokrzywdzonemu udostępnia się akta za zgodą organu prowadzącego postępowanie.

W toku postępowania przed sądem pokrzywdzonemu udostępnia się akta sprawy sądowej jeżeli działa jako oskarżyciel prywatny lub oskarżyciel posiłkowy.

Jeżeli pokrzywdzony nie działa w takim charakterze, akta zostaną udostępnione, jeżeli prezes sądu wyrazi na to zgodę.

Ostatnia aktualizacja: 02/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

3 - Moje prawa po zakończeniu procesu

Czy mogę odwołać się od orzeczenia?

W sprawie z oskarżenia publicznego pokrzywdzony może odwołać się od orzeczenia, jeżeli występował jako oskarżyciel posiłkowy.

Jeżeli wobec sprawcy umorzono warunkowo postępowanie karne i orzeczenie zostało wydane na posiedzeniu, pokrzywdzony może odwołać się nawet jeśli nie był oskarżycielem posiłkowym.

Pokrzywdzony może odwołać się od wyroku w sprawie z oskarżenia prywatnego, ponieważ występuje wtedy jako oskarżyciel.

Jakie są moje prawa po wydaniu wyroku?

Jeżeli na sprawcę nałożono obowiązek naprawienia szkody, sąd doręczy pokrzywdzonemu odpis orzeczenia. W przypadku gdy sprawca nie naprawi szkody a został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, pokrzywdzony może domagać się zarządzenia wykonania kary.

Jeżeli wobec sprawcy umorzono warunkowo postępowanie karne, pokrzywdzony ma prawo wziąć udział w posiedzeniu dotyczącym podjęcia postępowania.

Czy mam prawo do ochrony po zakończeniu procesu? Przez jaki okres?

Po zakończeniu postępowania pokrzywdzony ma prawo do środków ochrony i pomocy, jeżeli istnieje zagrożenie dla życia lub zdrowia jego albo osób mu najbliższych. Środki ochrony i pomocy stosuje się dopóki istnieje to zagrożenie.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli sprawca zostanie skazany?

Pokrzywdzony uzyska od sądu informacje, które są zawarte w wyroku – na jaką karę został skazany sprawca, w jakim wymiarze i czy karę warunkowo zawieszono, o nałożonych na skazanego obowiązkach, w tym obowiązkach naprawienia szkody.

Czy uzyskam informację o tym, że sprawca został zwolniony (w tym o wcześniejszym lub warunkowym zwolnieniu) lub że zbiegł z zakładu karnego?

Pokrzywdzony ma prawo złożyć wniosek o informowanie go o opuszczeniu zakładu karnego przez skazanego. Będzie wówczas zawiadamiany o zwolnieniu skazanego z zakładu po odbyciu kary, o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, o ucieczce skazanego z zakładu karnego, o udzieleniu skazanemu przepustki, przerwy w wykonaniu kary i warunkowego zwolnienia.

Czy będę brać udział w wydaniu postanowienia o zwolnieniu lub warunkowym zwolnieniu? Czy mogę na przykład złożyć oświadczenie lub wnieść odwołanie?

Pokrzywdzony nie bierze udziału w posiedzeniu dotyczącym warunkowego zwolnienia z zakładu karnego i nie może wnieść od tego orzeczenia odwołania.

Ostatnia aktualizacja: 02/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy? (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)

Osoba pokrzywdzona przestępstwem może skorzystać z następujących możliwości dochodzenia naprawienia szkody od sprawcy:

pokrzywdzony może wytoczyć przeciwko sprawcy powództwo przed sądem cywilnym; wszczęcie procesu cywilnego jest uzależnione od uiszczenia opłat sądowych; postępowanie cywilne można wszcząć niezależnie od skierowania do sądu aktu oskarżenia, ale należy liczyć się z możliwością jego zawieszenia do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego; jeżeli wytoczone przez pokrzywdzonego powództwo zostanie uwzględnione, egzekucję wykonuje organ egzekucyjny, którym jest komornik;

pokrzywdzony może w trakcie procesu karnego złożyć wniosek o nałożenie na oskarżonego tzw. środka kompensacyjnego - obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; zamiast niego sąd może orzec tzw. nawiązkę; uwzględnienie wniosku pokrzywdzonego jest możliwe w przypadku skazania czyli stwierdzenia winy sprawcy;

w przypadku skazania sprawcy i wymierzenia mu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, sąd może zobowiązać go do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody;

w razie warunkowego umorzenia postępowania sąd ma obowiązek nałożenia na sprawcę obowiązku naprawienia szkody w całości lub części.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Jeżeli sąd w nałożył na sprawcę obowiązek naprawienia szkody i sprawca nie wykonał go dobrowolnie, pokrzywdzonemu pozostaje skorzystanie z postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika.

W stosunku do sprawców, wobec których sąd zastosował warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności lub warunkowo umorzył postępowanie i którzy uchylają się od wykonania obowiązku naprawienia szkody można podjąć czynności zmierzające do zarządzenia wykonania kary bądź podjęcia postępowania. Takie działania, zwłaszcza realna groźba znalezienia się w zakładzie karnym, mobilizująco wpływają na sprawców, którzy nawet przy bezskutecznej egzekucji potrafią znaleźć środki finansowe w celu zaspokojenia należności pokrzywdzonych. W celu podjęcia takich czynności wystarczy, że pokrzywdzony zawiadomi sąd lub kuratora sądowego o niewywiązaniu się przez skazanego z obowiązku.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

W razie uchylania się przez sprawcę od wykonania obowiązku naprawienia szkody, pokrzywdzony nie może skutecznie ubiegać się o uregulowanie tych należności przez Skarb Państwa.

Pokrzywdzony może skorzystać z doraźnej pomocy materialnej finansowanej ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, której udzielają podmioty specjalizujące się w pomocy ofiarom przestępstw.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Specjalne świadczenie wypłacane ze środków Skarbu Państwa przysługuje ofiarom najpoważniejszych przestępstw, bądź ich najbliższym. Przysługuje osobom mającym miejsce stałego pobytu na terenie Polski lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które na skutek czynu zabronionego doznały ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, trwających dłużej niż 7 dni bądź osobom najbliższym osób, które na skutek czynu zabronionego poniosły śmierć.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Kompensata przysługuje również w przypadku, gdy sprawca nie został skazany.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

Pokrzywdzony uprawniony do uzyskania kompensaty ma prawo do uzyskania tzw. zabezpieczenia, tj. jednorazowej sumy wypłacanej zanim zapadnie rozstrzygnięcie. Suma ta może być przeznaczona w części na pokrycie niezbędnych kosztów leczenia, rehabilitacji lub pogrzebu.

Ostatnia aktualizacja: 02/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy

Jestem ofiarą przestępstwa. Z kim mam się skontaktować aby uzyskać wsparcie i pomoc?

Wsparcia ofiarom przestępstw i osobom im najbliższym udzielają organizacje pozarządowe, które otrzymują na ten cel dotacje ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Dotacje przyznaje Minister Sprawiedliwości.

O możliwości uzyskania takiej pomocy pokrzywdzony jest informowany przed pierwszym przesłuchaniem.

Wykaz wszystkich organizacji, które otrzymały dotacje na pomoc pokrzywdzonym i im najbliższym oraz pełny zakres pomocy znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce ["Co robimy - Dla obywateli - Udzielamy pomocy - Fundusz Sprawiedliwości - Pomoc pokrzywdzonym"](#), pod adresem.

Infolinia udzielająca wsparcia ofiarom przestępstw

Obecnie działa ogólnopolska Linia Pomocy Pokrzywdzonym pod numerem + 48 222 309 900.

Czy wsparcie dla ofiar przestępstw jest udzielane bezpłatnie?

Wsparcie dla ofiar przestępstw jest udzielane bezpłatnie.

Jakiego rodzaju wsparcie mogę otrzymać od organów państwowych?

Organy państwowe udzielają osobom pokrzywdzonym przestępstwem informacji o miejscach, gdzie udzielane jest wsparcie. Pewne kategorie pokrzywdzonych – ze względu na wiek i sytuację materialną – są uprawnione do otrzymania darmowej pomocy prawnej. Pokrzywdzonym w wyniku przestępstwa przysługuje na ogólnych zasadach pomoc medyczna.

Jakiego rodzaju wsparcie mogą otrzymać od organizacji pozarządowych?

Pokrzywdzony może uzyskać w organizacjach pozarządowych, finansowanych z dotacji z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, pomoc prawną, psychologiczną oraz materialną, w tym pokrywanie kosztów żywności lub bonów żywnościowych oraz odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej, pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia, pokrywanie kosztów związanych z nauką i kształceniem, dostosowanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego do potrzeb osoby pokrzywdzonej przestępstwem, finansowanie przejazdów.

Innym rodzajem wsparcia jest finansowanie pomocy tłumacza, w tym tłumacza języka migowego.

Pomoc o charakterze medycznym obejmuje pokrywanie kosztów świadczeń zdrowotnych, lekarstw, wyrobów medycznych w zakresie niezbędnym w procesie leczniczym doznanego wskutek przestępstwa uszczerbku na zdrowiu.

Ostatnia aktualizacja: 02/08/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.